
Aktivt medborgerskab

Dragør Kommunes
strategi for frivillighed og
medborgerskab
(debatoplæg)

Dragør Kommune 2014-2017

Indhold

Gode rammer og god dialog.....	3
Baggrund.....	4
Aktivt medborgerskab.....	4
Frivillighed	4
Hvorfor en strategi for frivillighed og medborgerskab.....	5
Det skal være nemt at være engageret	7
Initiativer	7
Det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig	8
Initiativer	8
Der skal være opmærksomhed omkring frivillighed.....	9
Initiativer	9
Eksempel på frivillighed i Dragør i dag:	10
Fokus på frivillighed og medborgerskab skal være bred	10
Initiativer	10
Forankring og opfølgning.....	11
Eksempel på frivillighed i Dragør i dag:	11

Gode rammer og god dialog

Dragør Kommune har engagerede borgere, som allerede i dag med forskellige frivillige tiltag bidrager til at skabe den særlige stemning, som gør Dragør Kommune til et dejligt sted at leve. Det er vi utroligt glade for!

Det er intentionen med Dragør Kommunes *strategi for medborgerskab og frivillighed* at sikre gode rammer for det lokale engagement og de lokale initiativer, så de kan vokse og udfolde sig endnu mere end i dag. På den måde har vi nemlig muligheden for at sikre et godt lokalt fællesskab rigt på muligheder også i en tid, hvor velfærdssamfundet er under pres.

Det handler ikke om, at engagerede medborgere skal overtage kommunale kerneopgaver – på ingen måde, de skal derimod gøre det, som de gør bedst, nemlig tage hånd om hinanden og ansvar for vores fællesskab som frivillig fodboldtræner, som besøgsven etc., eller på andre områder, hvor man som borger kan yde en indsats. Det vil vi værne om, og det vil vi gerne have mere af, for det vil være med til at sikre, at Dragør også er et unikt sted at bo i fremtiden.

Kommunalbestyrelsen i Dragør Kommune

Baggrund

Den frivillige indsats i Dragør Kommune reguleres inden for en række regler, hvor den overordnede regel er kommunalfuldmagtsreglerne, som siger, at kommunen ikke uden lovhjemmel må yde direkte eller indirekte økonomisk støtte til firmaer, foreninger eller enkeltpersoner. Kommunen kan i henhold til serviceloven §§ 18 & 79 og folkeoplysningsloven yde støtte, hvis betingelserne opfyldt.

Hvis man som frivillig søger og opnår kommunale eller private tilskud til et formål/en aktivitet som faciliteres i kommunale lokaler, så overgår de ting som evt. erhverves for midlerne ikke kun til eksklusiv brug for formålet/aktiviteten, men kan også benyttes af andre brugere af de kommunale lokaler i det omfang den aktivitet, som midlerne er doneret til, ikke benytter tingene. Dette understøtter, at den frivillige indsats skal være til gavn og glæde i videst mulig forstand for borgerne.

Frivillighed

At være frivillig i Dragør Kommune vil sige, at du yder en indsats, som er:

- Ulønnet
- Udføres for andre end din familie og slægt
- Er aktiv

Kilde: Center for frivilligt socialt arbejde

Aktivt medborgerskab

En aktiv medborger i Dragør Kommune er en borger der:

- Oplever et medejerskab i forhold til det kommunale fællesskab - Det vil blandt andet sige, at borgeren tager aktivt del i løsningen af udfordringer i eget og andres liv
- søger at berige det kommunale fællesskab, som denne er en del af. Det vil sige, at borgeren skaber muligheder for sig selv og sine medborgere, eksempelvis i form af aktiviteter og/eller sociale fællesskaber.

Hvorfor en strategi for frivillighed og medborgerskab

Velfærds kommunen, som vi kender den, er under pres. Presset skyldes en faldende arbejdsstyrke, der skal finansiere den offentlige sektor, et voksende behov for velfærdsydelser og forventningen om færre hænder til at løse opgaverne.¹

De samfundsmæssige forandringer forudsætter, at ansvaret for et kommunalt fællesskab med mange aktiviteter og tilbud til borgerne fremover bliver løftet i et fællesskab mellem kommunen og borgerne selv. En sådan udvikling er ikke blot med til at sikre en rig palet af muligheder i en tid med begrænsede økonomiske ressourcer, men kan samtidig være et værktøj til at understøtte sammenhængskraften i lokalsamfundet og ideen om, at velfærd er noget, vi skaber i fællesskab.²

At yde en rolle som medborger handler om at have muligheden for at tage et medansvar for og bidrage til at sikre velfærden, hvor det er muligt for den enkelte. Derfor handler en strategi for frivillighed og medborgerskab heller ikke kun om rammerne for organiseret ulønnet arbejde, som er det, der normalt forstås ved frivillighed, men hvordan vi i det hele taget organiserer os, så man som borger har mulighed for at engagere sig.

Et samarbejde betinger en dialog omkring hinandens opgaver. Dette handler ikke om at udlicitere kommunale opgaver til civilsamfundet. Den kommunale kerneopgave skal også fremover løftes af kommunen ikke af en frivillig indsats, og kommunen kan og skal ikke styre civilsamfundet eller de mange frivillige indsatser. Borgerne skal møde en kommune, som er kompetent og åben i dialogen og samarbejdet, så borgeren føler sig klædt på til at hjælpe sig selv og hinanden, hvor de måtte ønske det.

I Dragør Kommune har vi valgt at arbejde med ovenstående udfordringer ud fra fire nedenstående målsætninger.

---

¹ Projektkommunen og civilsamfundet.

² Projektkommunen og civilsamfundet

1. Det skal være nemt at være engageret

Vi skal som offentlig organisation sikre, at det frivillige engagement fremmes mest muligt og sikre at borgere, der henvender sig til Dragør Kommune, med ønsket om at gøre en frivillig indsats oplever en beredvillig og løsningsorienteret kommune.

Vi vil i strategien både understøtte et samarbejde med de etablerede organisationer i kommunen, men også understøtte muligheden for at engagere sig selvstændigt som enkelt borger.

2. Det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig

Vi vil som kommune både understøtte formidlingen af de muligheder, der pt. er for at engagere sig frivilligt i kommunen, samt tænke frivillighed med ind i opgaveløsningen – vel og mærke som merværdi.

3. Der skal være opmærksomhed omkring frivillighed

Vi vil som kommune sætte fokus på den store frivillige indsats, der ydes rundt om i kommunen. Kommunens borgere skal have kendskab til civilsamfundets muligheder og betydning.

4. Fokus på frivillighed og medborgerskab skal være bred

Fokus på frivillighed og medborgerskab skal være noget, der gennemstrømmer alle dele af den kommunale virksomhed.

Det skal være nemt at være engageret

Vi skal sikre, at det frivillige engagement fremmes mest muligt, og at borgere, der henvender sig til Dragør Kommune med ønsket om at gøre en frivillig indsats oplever en beredvillig og løsningsorienteret kommune. Vi vil derfor blandt andet etablere dialogmøder mellem frivillige og kommunen, hvor vi blandt andet skal drøfte, hvordan vi som kommune kan gøre det enklere at være frivillige. Derudover vil vi etablere en hjemmeside med svar på ofte stillede spørgsmål som frivillig.

Den frivillige indsats er i dag ikke nødvendigvis organiseret i en etableret forening, men er ligeså ofte ikke-organiseret og projektorienteret. Vi skal derfor også indtænke de ikke-organiserede, der ønsker at yde en indsats i en kortere, afgrænset periode ind. Det kan handle om at være kontaktperson for en ung, der har det svært i en periode, at etablere et lille rekreativt område, eller skabe sommeraktiviteter for børn i sommerferien.

Denne gruppe af borgere skal møde lige så meget beredvillighed og lydhørhed fra kommunen som etablerede organisationer og tænkes med ind i den offentlige opgaveløsning

Det forudsætter en åbenhed i forhold til nye måder at anskue kommunens egen rolle som både myndighed og serviceorgan.

Initiativer

1. Udarbejdelse af en værktøjskasse med redskaber, blandt andet til modtagelse, forventningsafstemning og samarbejde med frivillige
2. Etablering af en hjemmeside, hvor man kan finde svar på ofte stillede spørgsmål om frivilligt arbejde
3. Etablere dialogmøder mellem kommunen og frivillige

Det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig

At det skal være nemt at se mulighederne for at engagere sig handler både om, at borgerne skal kunne se de muligheder, som allerede findes for at engagere sig frivilligt, men også, at vi som kommune skal kigge på os selv og tænke borgernes eget engagement med ind. Et konkret initiativ bliver at etablere en digital markedsplads for frivillighed.

Vi ønsker at give bedre muligheder for, at frivillige kan være med til at løse de fælles udfordringer og yde en indsats for deres medborgere eller lokalsamfund, fordi de har lyst, evner og muligheder for at gøre det. Kommunen skal med andre ord være den kompetente rådgiver for den engagerede borger og udvikle rollen som guide. Det kræver, at medarbejderne bliver uddannet til at tænke frivillighed ind i opgaveløsningen, og at vi har en god dialog mellem kommunen og engagerede borgere, der vil gøre en indsats. Det sidste kan blandt andet ske gennem etablering af dialogmøder.

Initiativer

1. Etablering af en digital markedsplads for frivillighed
2. Etablere dialogmøder mellem kommunen og de frivillige
3. Uddanne medarbejderne til at tænke frivillighed ind i deres opgaveløsning

Der skal være opmærksomhed omkring frivillighed

Dragør Kommune har allerede i dag mange frivillige engagerede borgere, som hver dag lægger et stort arbejde i kommunen. Det fortjener anerkendelse. Man skal som engageret medborger opleve, at ens indsats bliver set og værdsat. Det handler både om at fastholde, men også om at tiltrække et frivilligt engagement.

Vi ønsker et koordineret samarbejde på tværs af hele frivillighedsområdet, hvor kommune og frivillige har mulighed for at hjælpe hinanden med at skabe opmærksomhed omkring frivillige og den værdi, aktiviteterne tilfører borgerne.

Et konkret initiativ kunne være at etablere markedsdag for frivillighed, hvor frivillige kan 'markedsføre' sig selv over for borgere i kommunen, og hvor der vil blive overrakt en frivillighedspris til en forening, som har gjort et særligt stort stykke arbejde.

Initiativer

1. Skabe opmærksomhed omkring de initiativer som allerede findes i dag i gennem 'markedsdag for frivillige', frivillighedspris etc.

Fokus på frivillighed og medborgerskab skal være bred

Frivillighed og medborgerskab er ikke noget, som tilhører et bestemt kommunalt område. Det skal derimod tænkes som en bred indsats, der berører alle kommunens institutioner og afdelinger. Vi mener derfor, at det er vigtigt at etablere en frivillighedsenhed – eventuelt i form af en frivillighedskonsulent, - som ligger uden for den almindelige organisering, og som kan sikre en tværgående indsats.

En samlet enhed vil samtidig være med til at understøtte strategiens målsætning om at gøre det lettere at være frivillig, da der vil være en 'indgang' til kommunen, som man som frivillig kan henvende sig til med spørgsmål og kommentarer.

Initiativer

1. Etablering af en frivillighedsenhed eventuelt i form af en frivillighedskonsulent.

Eksempel på frivillighed i Dragør i dag:

Et ældre ægtepar går frem og tilbage foran Wiedergården. De vil gerne melde sig til it-holderet, men det er svært for dem at tage beslutningen. Endelig tager de skridtet og kan i dag bruge både computer og internet og sende mails til deres børnebørn.

IT-kurset er en af de 60 frivillige aktiviteter, som i dag foregår på Wiedergården, alt sammen drevet af 70 frivillige, hvis engagement og vedholdenhed er med til at gøre aktiviteterne til en realitet.

Aktiviteterne dækker alt fra frimærker, zumba og decoupage, til lystfiskeri og stenslibning og er med til at give især ældre medborgere en spændende og mere selvhjulpne hverdag.

Forankring og opfølgning

Strategien skal løftes på tværs af kommunens afdelinger og institutioner. Den skal drøftes blandt kommunens ansatte og sammen med frivillige. Der udarbejdes en procesplan, der sikrer, at strategien bliver omsat i handling.

Strategien løber fra 2014-2017 og vil derefter blive evalueret

Eksempel på frivillighed i Dragør i dag:

Hvor kommer kartofflen fra, hvordan kværner man smør og hvordan binder man et sømandsknøb? Levendegørelsen på Amagermuseet i juli og Lossens dag på Lodsmuseet giver mulighed for, at børn og voksne kan opleve, se og lugte historien, – og det hele er kørt med frivillig arbejdskraft.

Museum Amager, der består af Amagermuseet, Dragør Museum, Lodsmuseet, Museumskutteren Elisabeth og Mølstedes museum vil simpelthen ikke kunne eksistere uden de frivillige, der er med i alle dele af museets drift. Udover, at de er fast arbejdskraft, så udgør de også en ubetalelig kilde til viden, om alt fra dyrehold til gammelt håndværk, design og skibsfart. Viden, der ofte er ved at gå i glemmebogen, og som ikke står i nogen bøger.